

Synthesis of the doctrinal and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle for education in the Islamic Republic of Iran

Akramalsadat Emami najafabadi: PhD Student, Department of Philosophy of Education, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Zohreh Saadatmand*: Faculty member, Department of Curriculum planning, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Maryam Baratali: Faculty member, Department of Curriculum planning, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Abstract

Purpose: This research was conducted with the aim of synthesizing the religious and moral components of Iranian Islamic lifestyle for the education of the Islamic Republic of Iran.

Method: It was done using the synthesis research method, which is one of the qualitative methods. In order to extract the religious and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle, the researcher reviewed Islamic texts and fundamental change documents and researches and articles written according to the research topic. The field of research was Islamic texts and the fundamental transformation document of education and related articles and researches. The data collection method was library studies and the data collection tool was phishing. Data analysis was done using open coding and then axial coding.

Findings: After the coding process, the main components have been extracted and expressed for each target group. The main components after the coding process, 16 main categories were extracted regarding the necessity of designing a curriculum consultation training package with a brain training approach in the department of curriculum designers and implementers.

Conclusion: The results of the research showed that the components of the Iranian-Islamic lifestyle in the dimension of moral belief are: education and upbringing to achieve a good life, achieving a good life by doing righteous deeds, knowing God and his relationship with the world of creation, knowing The principles of the divine worldview and belief in God, knowing God and following His commands and gaining God's pleasure, acting on the responsibility of man before God and worshiping and obeying Him, the need to know the Qur'an and follow its commands, worldly knowledge and staying away from the world. Worship, Jihad in the way of God, contentment, truthfulness, trustworthiness, etc. The general conclusion of the research showed that the application of religious and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle is one of the requirements in the field of education of the Islamic Republic of Iran.

Keywords: Synthesis, Belief, Ethics, Iranian-Islamic Lifestyle, Education.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Curriculum planning, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: zo.Saadatmand@yahoo.com

Synthesis of the doctrinal and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle for education in the Islamic Republic of Iran

Introduction: This research was conducted with the aim of synthesizing the religious and moral components of Iranian Islamic lifestyle for the education of the Islamic Republic of Iran.

Materials and methods: Choosing the appropriate method for the research topic helps the researcher to find the correct answer to the research questions and achieve correct results by using scientific principles and methods. For the current research, the researcher has chosen the synthesis research method among the qualitative research methods in order to be able to explain, describe and interpret the problem by examining the scientific texts and articles related to the research topic. The synthesis research approach is a combined methodological approach based on which "combines different approaches in all stages of the study (such as problem clarification, data collection, data analysis, and final conclusions) and includes converting data and analyzing them into another approach." (Flick, 2014, p. 37). Synthesis research is a meta-combination method that is associated with inductive content analysis and then meta-composition of the analyzes performed. Research synthesis is sometimes used equivalent to qualitative meta-analysis, in this case, research synthesis is the combination of certain characteristics of research literature. The goal of synthesis is to combine empirical research in order to create generalizations. Synthesis research pays attention to relevant theories, covers a research, analyzes it critically, and tries to identify the main topics for future research by solving the conflicts in the research literature (Cooper and Hedges, 2009; quoted by Azazi et al., 2017). In the first step, in order to identify the religious and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle in Islamic texts, the researcher, while examining first-hand sources related to the research topic with a targeted selection, and examining second-hand sources including articles and theses regarding lifestyle, Islamic lifestyle and Iranian-Islamic lifestyle reviewed, analyzed and combined the contents. In the second step, in order to identify the religious and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle in the theoretical foundations of the fundamental transformation in the official public education system of the Islamic Republic of Iran, the researcher studied and examined the Islamic Iranian lifestyle in the theoretical foundations of the transformation document. In the third step, the researcher presented the proposed model in the religious and moral aspect of the Iranian-Islamic lifestyle, based on the content analysis of the studied texts, and considering the results of the first and second steps, the researcher presented the Iranian Islamic lifestyle model in the moral and religious dimension. In this research, the method of collecting information is to study texts and articles related to the research subject in a library method using a file scanning tool. For sampling, the texts and articles and researches related to the research subject were purposefully selected and examined, and the selection of researches continued until theoretical saturation. The reliability and believability of the research based on the qualitative method was realized in this way that the results of the research in the qualitative part were given to the supervisors and advisors and in addition to three experts, and after studying and checking by them, the necessary changes were made and in The final research results were approved by him.

Results and discussion: Islam is the last religion and the most complete religion of God and contains all the instructions and laws needed for the guidance and happiness of mankind in the lifestyle that is derived from the religion of Islam. has it. Therefore, anyone who takes the path and custom of believing in God and obeying and worshiping Him in life will also act morally because all moral values exist in religion and God commands to do it, and since based on the belief dimension, God's orders must be obeyed, so one must also act ethically. Based on the findings of the research, the

following components are obtained in the belief dimension: 1- knowing the principles of the divine worldview and believing in God, 2- knowing God and following his orders and gaining God's pleasure, 3- acting on the responsibility of man before God and worshiping and Obedience to him, 4- Sending prophets to guide mankind and following the lifestyle of divine prophets, 5- Tests and exams to know good and bad people, 6- Necessity of knowing the Quran and following its instructions, 7- Trying to know the religion of Islam. and following the orders of Islam, 8- Choosing a lifestyle that is in accordance with divine dignity, 9- Striving for a good life, 10- Worldly knowledge and avoiding worldly worship and knowledge of the world and striving to benefit from this world for the hereafter, 11- Striving for God's pleasure, 12- Jihad in the way of God, knowing the resurrection and striving for salvation in the hereafter. Based on the findings, the components of the moral dimension extracted from the texts and articles are: 1- teaching and learning and respecting the teacher, 2- being content, 3- telling the truth, 4- trustworthiness, 5- recognizing justice and benevolence and acting justly and benevolently decent face Based on the results of the first question of the research with the results of the researches of Kharstani and Seifi (2018), Ashtrifard et al. (2017), Benayan Sefid et al. (1394) and Ayauzhi (1386) are consistent. The close and two-way relationship between religion and ethics has caused them to be placed in the same field in the document of fundamental transformation, and the education and training that is considered in the document of fundamental transformation of education and training is formed under the title of moral religious education. According to the educational goals of this field, the components of the religious and moral aspects of worship are: 1- Teaching and training to achieve a virtuous life, 2- Achieving a virtuous life by doing righteous deeds, 3- Religious and moral education of students, 4- Knowing God and relationship He created the world; The results of the second question of the research are in line with the results of the researches of Azizi Alavijah et al.

Based on the findings of the third question of the research, it is concluded that what is stated in the transformation document entitled religious-ethical sphere is in accordance with the two dimensions of belief and morality in the religion of Islam and since this document is based on localization and It fits with the Iranian culture, so the existing components are suitable for the luxurious Iranian lifestyle. And the education of people in the moral and religious dimension is the reason for achieving good life and closeness to God.

Conclusion: The results of the research showed that the components of the Iranian-Islamic lifestyle in the dimension of moral belief are: education and upbringing to achieve a good life, achieving a good life by doing righteous deeds, knowing God and his relationship with the world of creation, knowing The principles of the divine worldview and belief in God, knowing God and following His commands and gaining God's pleasure, acting on the responsibility of man before God and worshiping and obeying Him, the need to know the Qur'an and follow its commands, worldly knowledge and staying away from the world. Worship, Jihad in the way of God, contentment, truthfulness, trustworthiness, etc. The general conclusion of the research showed that the application of religious and moral components of the Iranian-Islamic lifestyle is one of the requirements in the field of education of the Islamic Republic of Iran.

Keywords: Synthesis, Belief, Ethics, Iranian-Islamic Lifestyle, Education.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال چهاردهم، ویژه‌نامه ۱۴۰۲

سنتز پژوهی مولفه های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی - اسلامی برای آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران

اکرم السادات امامی نجف آبادی: دانشجوی دکتری گروه فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

زهره سعادت‌مند*: عضو هیئت علمی، گروه برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

مریم برانعلی: عضو هیئت علمی، گروه برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف سنتز پژوهی مولفه های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی برای آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران انجام شده است.

روش کار: با استفاده از روش سنتز پژوهی که از روشهای کیفی است انجام شد. جهت استخراج مولفه های بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی - اسلامی محقق به بررسی متون اسلامی و سند تحول بنیادین و پژوهشها و مقالات نوشته شده متناسب با موضوع پژوهش پرداخت. حوزه پژوهش متون اسلامی و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و مقالات و پژوهشهای مرتبط بود. روش جمع آوری اطلاعات مطالعات کتابخانه ای و ابزار جمع آوری اطلاعات فیش برداری بود. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از کدگذاری باز و سپس کدگذاری محوری صورت پذیرفت.

نتایج: نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که مولفه های سبک زندگی ایرانی - اسلامی در بعد اعتقادی اخلاقی عبارتند از: تعلیم و تربیت برای رسیدن به حیات طیبه، رسیدن به حیات طیبه با انجام عمل صالح، شناخت خدا و رابطه او با جهان آفرینش، شناخت اصول جهان بینی الهی و اعتقاد به خدا، شناخت خدا و پیروی از دستورات او و کسب رضای الهی، عمل به مسئولیت انسان در برابر خدا و عبادت و اطاعت از او، لزوم شناخت قرآن و پیروی از دستورات آن، دنیا شناسی و دوری از دنیا پرستی، جهاد در راه خدا، قناعت داشتن، راستگویی، امانتداری و ...

نتیجه گیری: نتیجه گیری کلی پژوهش نشان داد که بکارگیری مولفه های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی - اسلامی از الزامات در حوزه آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران می باشد.

واژگان کلیدی: سنتز پژوهی، اعتقادی، اخلاقی، سبک زندگی ایرانی - اسلامی، آموزش و پرورش.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

Email: zo.Saadatmand@yahoo.com

سبک زندگی درست مشخص می‌گردد و افراد مکلفند که دستورات الهی را بشناسند و به درستی به آن عمل نمایند که البته فلاح و رستگاری انسان نیز در گرو عمل به دستورات الهی است.

مقوله سبک زندگی با عناوینی همچون معنای زندگی، هدف زندگی، اخلاق، الگو و اسوه، سنت و سیره، شخصیت، هویت، مهارت های زندگی و ... در ارتباط است، هرچند از نظر ماهوی با این امور تفاوت دارد. (آذربایجانی و فیضی، ۱۳۹۳). ایرانیان در مواجهه با فرهنگ اسلامی، هنگامی که از اصول و ویژگی های انسان دوستانه و متریقی فرهنگ اسلامی آگاهی پیدا کردند، آن را با آغوش باز پذیرفتند. با گرایش ایرانیان به فرهنگ اسلامی، بر روی ریشه و شجره طیبه - به عنوان محور فرهنگ اسلامی - درختی تنومند به وجود آمد که باعث شد فرهنگ و تمدن اسلامی در سراسر جهان گسترش یابد. بدون شک، گسترش فرهنگ اسلامی، مدیون استفاده از تجربیات طولانی ایرانیان با فرهنگ بود. بدین گونه عقل ایرانی در کنار شرع مقدس، در قرون اولیه اسلامی حماسه آفرید و فرهنگ ایرانی که در این هنگام با فرهنگ اسلامی آمیخته بود، مبنایی استوار برای پیشرفت علوم در همه رشته ها پدید آورد (عیوضی، ۱۳۸۶). سبک زندگی با رویکردهای گوناگون تعریف شده است و به نظر می‌رسد بهترین و جامع ترین آنها، رویکرد دین شناسانه است. بر این اساس، سبک زندگی مجموعه ای از رفتارهای سازمان یافته است که متأثر از باورها و ارزش های پذیرفته شده و همچنین متناسب با امیال و خواسته های فردی و شرایط اجتماعی، وجهه ی غالب رفتاری یک فرد یا گروهی از افراد گشته اند (حقیقتیان و همکاران، ۱۳۹۴). از طرفی باید اضافه کرد که سبک زندگی جنبه ی بیانگرانه و نمادین دارد. بنابراین می توان از نمود خارجی آن به عنوان شاخصی برای سنجش کیفیت ایمان افراد و جوامع بهره جست. علیرغم وجود باورها و ارزش های مشترک، هنگامی که میان سبک زندگی و ایمان افراد ناهماهنگی هایی مشاهده می شود، باید در جستجوی علل و عوامل آن برآمد به عنوان مثال:

مقدمه

در دنیای امروز سبک زندگی افراد با گذشته تفاوت بسیاری نموده است. وجود پیشرفت های علمی و اکتشافات و اختراعات وسایل جدید افراد را بالاجبار دچار تغییر در سبک زندگی نموده است. آنچه امروزه شاهد آن هستیم این است که سبک زندگی ایرانی اسلامی تا حدودی به وسیله برخی خانواده ها عمدا یا سهوا رو به فراموشی است. وجود رسانه های مختلف بخصوص فضای مجازی و تصاویر و فیلمهایی که خواسته یا ناخواسته سبک زندگی غربی را به تصویر می کشد از یک سو و عدم آگاهی نوجوانان و جوانان نسبت به مسائل از سوی دیگر سبب جذب آنان به سبک زندگی غربی شده است و لذا اهمیت این موضوع نمایان می گردد که لازم است آموزش و پرورش به ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی توجه داشته باشد سبک زندگی ایرانی اسلامی، آمیخته ای از سبک زندگی است که بر اساس تعالیم دین مبین اسلام و فرهنگ اصیل ایرانی می باشد.

خداوند انسان را آفریده است که در دنیا زندگی کند و از نعمت های الهی بهره ببرد و به عبادت خدا بپردازد و پس از آن از دنیا می رود. آفرینش انسان بر اساس آیات قرآن بیهوده و عبث نیست «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ» (المومنون/۱۱۵) (یا گمان می کنید که ما شما را بیهوده آفریده ایم، و شما به سوی ما بازگردانده نمی شوید؟). لذا خداوند سبک زندگی بشر در دنیا را بر اساس دستورالعمل هایی بوسیله پیامبران در کتب آسمانی برای انسان ها فرستاده است و لذا کسانی که سبک زندگی درستی نداشته باشند در قیامت مورد بازخواست قرار خواهند گرفت. «خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا» (الملک/۲) ((خداوند) مرگ و حیات را آفرید تا شما را بیازماید، که کدام یک از شما بهتر عمل می کنید). بر این اساس لزوم آشنایی افراد با

سلسله مراتبی بودن ایمان، تنوع امیال و غرایز و تاثیرگذاری آنها در گزینش‌های افراد و اشخاص. از جمله عواملی که بر سبک زندگی تأثیر می‌گذارند می‌توان به تاثیر پذیری آن از شرایط اقلیمی و اجتماعی یا فقدان نهادهای اجتماعی متناسب با باورها و ارزش‌ها اشاره کرد (شریفی، ۱۳۹۱).

در زمینه‌ی سبک زندگی، تضاد چشمگیر و قابل ملاحظه‌ای بین فرهنگ خودی و بومی و فرهنگ غرب وجود دارد. در فرهنگ ما، ملاک خوب و بد بودن در زندگی بر اساس آخرت‌گرایی و رسیدن به حیات طیبه صورت می‌گیرد که هدف اصلی زندگی واقعی است و این ملاک درست در نقطه‌ی مقابل فرهنگ غربی قرار دارد که بر مبنای مکتب اومانیسم و لذت‌گرایی و زندگی دنیوی استوار می‌باشد. بنابر این وجود اختلاف دیدگاه در مطالعه‌ی وضعیت «سبک زندگی»، بر روی برنامه‌ریزی جهت اصلاح آن، تاثیر بنیادی خواهد گذاشت. بنابر این پذیرش منفعلانه‌ی سبک زندگی غربی برای جوامع مسلمان به ویژه جامعه‌ی ایرانی ما که دارای فرهنگ بسیار غنی می‌باشد، شایسته نیست و بنابراین به اقتضای اسلامی بودن جامعه‌ی ایرانی، می‌بایست بر سبک زندگی ایرانی-اسلامی تأکید گردد (حقیقتیان و همکاران، ۱۳۹۴). سبک زندگی به دلیل گسترده‌ی نفوذ تحلیلش درباره عقاید، عادات، انتخاب‌های مردم از یک سو، و قدرت هنجارآفرینی اش از سوی دیگر، اهمیت زیادی دارد (بناییان سفید و همکاران، ۱۳۹۴).

همچنین با بررسی پژوهش‌ها در داخل و خارج در راستای موضوع مشخص شد که در داخل کشور تحقیقی به صورت مستقیم به سنتزپژوهی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی برای آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران پرداخته نشده است در برخی از تحقیقات به صورت ضمنی در مقدمه به آن اشاره‌های شده است از جمله اینکه: خارستانی و سیفی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «جایگاه خانواده در سبک زندگی اسلامی و ایجاد حیات طیبه از منظر قرآن کریم»

شاخصهای سبک زندگی اسلامی در خانواده را در ابعاد دینی و اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی و عقلانی معرفی نموده و نتیجه می‌گیرد: ۱- قرآن کریم سرشار از نکات ارزنده و دستورالعملهای عینی و همیشگی و رفتارهای زندگی است که وابسته به گذشته نیست. به عبارت دیگر فراتر از زمان و مکان و ارائه کننده قواعد عمومی و اصول کلی در زمینه اعتقادات، اخلاق و جنبه های مختلف شریعت و رفتارهای انسانی مطلوب و همیشگی است. ۲- سبک زندگی اسلامی آثار و برکات بسیاری دارد، اگر بخواهیم اسلام در جامعه نمود پیدا کند نیاز به ایجاد سبک زندگی اسلامی داریم. اگر آداب اسلامی در قالب سبک زندگی در سطح جامعه گسترش یابد، سلامت روحی و جسمی افراد تامین می‌شود، اسلام سبک زندگی غنی و متکاملی دارد. ۳- نظر قرآن برای سبک زندگی، عنوان حیات طیبه یا زندگانی پاکیزه است. اشتری فرد و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی تحت عنوان «طراحی الگوی سبک زندگی ایرانی- اسلامی شهروندان شهر تهران» به ارائه‌ی الگوی سبک زندگی ایرانی اسلامی پرداختند. به منظور انجام پژوهش با ۲۰ نفر از اساتید و مدیران فرهنگی کشور مصاحبه و در نهایت، با استفاده از روش گرند تئوری به تحلیل متون دینی و جمع آوری نظام مند داده‌ها پرداخته شد. از نظر خبرگان علمی و مدیران فرهنگی کشور شاخص‌های مختلفی برای سبک زندگی ایرانی- اسلامی مطرح می‌باشد که اطلاعات به دست آمده از مصاحبه در ۸ مضمون (عبادی، باید و نبایدهای شرعی، نظام اخلاقی، تفکر و علم دفاعی و امنیتی، اعتقاد به ایمان و عمل صالح، خانواده و مالی، اجتماعی و سلامت و باورهای منطبق بر مذهب) دسته بندی گردید. علاوه بر این، پس از جمع آوری و کدگذاری داده‌های خام، یافته‌ها و پاسخ مخاطبین در قالب سه محور اصلی: ۱- سبک زندگی در بعد عبادی ۲- سبک زندگی در بعد فردی و خانوادگی ۳- سبک زندگی در بعد اخلاقی و اجتماعی (نظام اخلاقی) دسته بندی شد. در بخش دوم پژوهش با استفاده از نظریه داده بنیاد به

مبانی نظری این نظام وارداتی دارد (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۴). از آنجایی که سبک زندگی ایرانی-اسلامی بخصوص در بعد اعتقادی و اخلاقی آن، آغاز و مقدمه‌ای برای تمدن سازی نوین اسلامی و در نهایت تحقق جامعه صالح است، این سبک از زندگی نیازمند الگویی است که بر آموزگاران، مربیان و متعلمان ارائه گردد که با پیروی و درونی سازی آن در بطن جامعه، بتوان به سوی تحقق آرمان‌ها و اهداف اسلامی گام برداشت. با این توصیف محقق در پژوهش حاضر با موضوع سنتز پژوهی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی برای آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران بر آن است تا ضمن بررسی موشکافانه و تجزیه و تحلیل دقیق موضوع به استخراج مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی بپردازد تا بتواند برای تربیت دانش آموزان در آموزش و پرورش به کار رود. پژوهش حاضر بر این است که ابتدا با مطالعه‌ی متون و ادبیات مختلفی که پیرامون بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی نگاشته شده، مؤلفه‌های این سبک از زندگی را شناسایی نماید؛ سپس مؤلفه‌های بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در سند تحول بنیادین را که یک سند بالادستی و تاثیرگذار بر همه‌ی تصمیم‌های کلان نظام آموزشی است، تعیین نموده و در نهایت به مقایسه نتایج به دست آمده از هر دو گروه از مضامین بپردازد و سرانجام الگویی برای آموزش و پرورش کشور پیشنهاد نماید. بنابراین پژوهشگر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که سنتز پژوهی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی برای آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران چگونه است؟

مواد و روش‌ها

انتخاب روش متناسب با موضوع پژوهش به محقق کمک می‌کند که بتواند با استفاده از اصول و روش‌های علمی، پاسخ درستی برای پرسش‌های تحقیق بیابد و به نتایج درست و صحیح دست یابد. محقق برای پژوهش

مطالعه و بررسی منابع مکتوب از جمله قرآن کریم، نهج البلاغه و میزان الحکمه، دیدگاه‌ها و گفتارهای بزرگان دین و دیدگاه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی پرداخته شد. برای بررسی میزان اثرپذیری و اثرگذاری هر یک از مولفه‌ها ابتدا روابط بین مولفه‌ها و شاخص‌ها تعیین و در نهایت، در نگاه سیستمی روابط تمام اجزاء بر یکدیگر تعیین و بدین سان الگوی سبک زندگی ایرانی-اسلامی شهروندان شهر تهران با تاکید بر عوامل، مولفه‌ها و شاخص‌های آن پدید آمد. یعقوبی و سلطانی (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «آسیب شناسی سبک زندگی ایرانیان و طراحی الگوی زندگی بهشتی» بیان کرده‌اند که پرداختن به سبک زندگی امری ضروری است و به دلیل اهمیت برنامه‌ی زندگی و کیفیت آن به سبک زندگی مورد تایید و تاکید قرآن، و نهج البلاغه و ائمه معصومین پرداخته است. و با آسیب شناسی شیوه و منش زندگی امروز ایرانیان به ارائه سبک زندگی که از قرآن برداشت می‌شود پرداخته است. صادقیان و ترکاشوند (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «دستیابی به سبک زندگی اخلاقی در جامعه معاصر» ضمن بررسی تعاریف مختلف سبک زندگی، مولفه‌های سبک زندگی را شامل ۱- وظایف فردی، ۲- وظایف خانوادگی و ۳- وظایف اجتماعی معرفی می‌نماید. و نتیجه می‌گیرد که مهم‌ترین پایه‌های محیطی تربیت اخلاقی است که با روش‌های الگوپذیری، همانند سازی و موعظه اخلاقی حاصل می‌شود و خانواده را یکی از مهم‌ترین ارکان پایه‌های محیط در تحولات اخلاقی معرفی می‌نماید. و معتقد است سبک زندگی و فرهنگ مردم ایران پس از انقلاب اسلامی پیشرفت‌های زیادی در زمینه زندگی اخلاقی در عرصه‌های مختلف جامعه داشته و تمدن اخلاقی اسلامی جدیدی شکل گرفته است.

در بحث ضرورت و اهمیت پژوهش می‌بایست بیان نمود که نظام آموزشی ما، نظام وارداتی است و بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی مبتنی و استوار نمی‌باشد. به همین دلیل بسیاری از چالش‌ها، کاستی‌ها و مسائلی که آموزش و پرورش ما با آن دست و پنجه نرم می‌کند، ریشه در

اساس تحلیل محتوای متون مورد مطالعه محقق با نظر به نتایج حاصل از گام اول و دوم به ارائه مدل سبک زندگی ایرانی اسلامی در بعد اخلاقی و اعتقادی پرداخت.

در این پژوهش، روش گردآوری اطلاعات مطالعه متون و مقالات مرتبط با موضوع پژوهش به روش کتابخانه‌ای با استفاده از ابزار فیش برداری است. برای نمونه‌گیری متون و مقالات و پژوهش‌های صورت گرفته مرتبط با موضوع پژوهش به صورت هدفمند انتخاب گردیدند و مورد بررسی قرار گرفتند و انتخاب پژوهش‌ها تا اشباع نظری ادامه یافت. اطمینان‌پذیری و باورپذیری پژوهش بر اساس روش کیفی بدین صورت محقق گردید که نتایج حاصل از تحقیق در بخش کیفی در اختیار اساتید راهنما و مشاور و علاوه بر آن سه نفر از متخصصین قرار گرفت و پس از مطالعه و بررسی توسط ایشان تغییرات لازم صورت پذیرفت و در نهایت نتایج پژوهش توسط ایشان مورد تایید قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش در پاسخ به سوال اول:
مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در متون اسلامی چگونه است؟

خداوند در قرآن اشاره دارد که آفرینش انسان بیهوده و عبث نیست «أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى» (القیامه ۳۶) (آیا انسان می‌پندارد که بیهوده و باطل رها می‌شود (و تکلیف و حسابی ندارد). پس باید برای زندگی انسان دستورالعملی وجود داشته باشد که با توسل به آن به هدف از زندگی دست یابد. برای انتخاب راه و روش صحیح زندگی بهترین راهنما قرآن است، حضرت علی (ع) فرمودند: «به رشته‌ی استوار قرآن چنگ زیند و از آن پند گیرید حلالش را حلال و حرامش را حرام شمارید و دستورات و احکام آن را به کار بندید». (جعفری، ۱۳۸۴، ص ۹). این همان رشته محکمی است که همه را بر مدار الهی نگه می‌دارد: «وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

حاضر از میان روشهای پژوهش کیفی روش سنتزپژوهی را برگزیده تا بتواند با بررسی متون و مقالات علمی مرتبط با موضوع پژوهش به تبیین و توصیف و تفسیر مساله بپردازد. رویکرد سنتزپژوهی یک رویکرد روش‌شناختی ترکیبی است که بر اساس آن «رویکردهای مختلف در تمام مراحل مطالعه (مانند تبیین مساله، گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها، و نتیجه‌گیری نهایی) را با یکدیگر تلفیق می‌کند و شامل تبدیل داده‌ها و تحلیل آنها به رویکرد دیگر می‌شود» (فلیک، ۱۳۹۴، ص ۳۷). سنتزپژوهی یک روش فراترکیب است که با انجام تحلیل محتوای استقرایی و سپس فراترکیب از تحلیل‌های انجام شده همراه است. سنتزپژوهی گاهی معادل با فراترکیب کیفی به کار می‌رود، در این حالت سنتز پژوهی ترکیب مشخصه‌های خاصی از ادبیات تحقیق است. هدف سنتزپژوهی این است که تحقیقات تجربی را به منظور خلق تعمیم‌ها، ترکیب کند. سنتزپژوهی به نظریه‌های مربوط توجه دارد، تحقیقی را پوشش می‌دهد به طور منتقدانه تحلیل می‌کند و سعی دارد با حل تعارضات موجود در ادبیات تحقیق، موضوعات اصلی را برای تحقیقات آینده مشخص نماید (کوپر و هدگز، ۲۰۰۹؛ به نقل از اعزازی و همکاران، ۱۳۹۷).

در گام اول جهت شناسایی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در متون اسلامی، محقق ضمن بررسی منابع دست اول مرتبط با موضوع پژوهش با انتخاب هدفمند و بررسی منابع دست دوم اعم از مقالات و پایان‌نامه‌ها در خصوص سبک زندگی، سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی ایرانی-اسلامی به مرور، تحلیل و ترکیب مطالب پرداخت.

در گام دوم جهت شناسایی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران محقق به مطالعه و بررسی سبک زندگی ایرانی اسلامی در مبانی نظری سند تحول پرداخت. در گام سوم محقق جهت ارائه مدل پیشنهادی در بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی بر

خداشناسی و خداپرستی از مهم ترین وظایف در ارتباط با خدای متعال است. اختصاص بهترین اوقات به برقراری ارتباط با خدا در قالب نماز و نیایش از اهم وظایف مؤمنان است. کمک گرفتن از نماز و روزه در مشکلات و توسل به پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای خدا، از جلوه های رفتاری در ارتباط با خداست (آذربایجانی و فیضی، ۱۳۹۳). شناخت خدا ارزش و اهمیت زیادی دارد، چنان که حضرت علی(ع) این شناخت را، ارزشمندترین و برترین معرفت‌ها می‌داند (سلطانی، ۱۳۹۵). بر هر فرد مسلمان لازم است که تلاش نماید خداوند را آنگونه که سزاوار است بشناسد و از دستورات الهی که در قرآن آمده است اطاعت نماید و تلاش کند که رضای الهی را در همه امور زندگی کسب کند.

۳- عمل به مسئولیت انسان در برابر خدا و عبادت و اطاعت از او: زندگی انسان‌ها را با سه امر مرتبط می‌داند:

۱. خدای متعال که ما آفریده او هستیم؛ ۲. خود ما انسان ها؛ ۳. هم نوعان خودمان. بنابراین، برحسب دستور، ما سه وظیفه کلی داریم: وظیفه در برابر خدا، در برابر خود و در برابر دیگران (آذربایجانی و فیضی، ۱۳۹۳). مسئولیت انسان در برابر خدا عبادت و اطاعت از اوست که خداوند می‌فرماید: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» (الذاریات/۵۶). یعنی در مکتب بندگی و عبادت " تکامل" یا بند، و به عالیترین مقام انسانیت در این مکتب برسند. (مکارم شیرازی، ۱۳۷۴، ج ۹، ص ۲۸۱). بر اساس آیات قرآن انسان وظیفه دارد خداوند را عبادت و اطاعت نماید و همیشه و همه وقت به یاد خدا باشد.

۴- ارسال پیامبران برای هدایت بشر و الگوگیری از سبک زندگی پیامبران الهی: خداوند مردم هیچ زمانی را تنها نگذاشته است و برای اینکه افراد در زندگی دچار سردرگمی و خطا و اشتباه نشوند و بدانند راه و رسم درست زندگی کردن چگونه است الگوهایی را به انسانها معرفی می‌نماید که با پیروی از سبک زندگی آنان راه رستگاری را بیمایند از جمله این الگوها پیامبران الهی هستند که سبک زندگی‌شان الگو و نمونه‌ای برای هدایت

... «(آل عمران/۱۰۳). (و همگی به رشته (دین) خدا چنگ زده و به راههای متفرق نشوید ...). انسان در زندگی وظایفی دارد و باید این وظایف را بشناسد و آنها را به درستی انجام دهد و خداوند انسان را هیچ گاه تنها نمی‌گذارد: «وَ الضَّحَىٰ وَ اللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَ مَا قَلَىٰ» (ضحی/۱-۳) (قسم به روز در آن هنگام که آفتاب برآید (و همه جا را فراگیرد) و سوگند به شب در آن هنگام که آرام گیرد، که خداوند هرگز تو را وانگذاشته و مورد خشم قرار نداده است!) و به این منظور برای انسان الگوها و سرمشق‌هایی معرفی می‌نماید که از آنها برای زندگی سرمشق بگیرد: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا» (الاحزاب/۲۱) (قطعا برای شما در [اقتدا به] رسول خدا سرمشقی نیکوست برای آن کس که به خدا و روز بازپسین امید دارد و خدا را فراوان یاد می‌کند). اگر کسی در زندگی دچار اشتباه شود خداوند برای او راه بازگشت قرار داده است و آنها را از گناه پاک می‌گرداند: «... إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» (البقره/۲۲۲) (... خداوند توبه کاران و پاکیزگان را دوست می‌دارد).

بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش در بعد اعتقادی نتایج زیر حاصل گردید:

۱- شناخت اصول جهان بینی الهی و اعتقاد به خدا: جهان‌بینی الهی مبتنی بر سه اصل است: ۱) اعتقاد به خدای یگانه. ۲) اعتقاد به معاد و زندگی ابدی برای هر فردی از انسان در عالم آخرت. ۳) اعتقاد به بعثت پیامبران که توسط خدا برای هدایت بشر به سوی کمال نهایی و کسب سعادت دنیا و آخرت مبعوث شده‌اند. (شمس و همکاران، ۱۳۹۲). بر اساس آیات قرآن و روایات ائمه مسلمان وظیفه دارد به این اصول معرفت داشته باشد چرا که در حقیقت این موارد پایه و زیر بنای دین اسلام هستند.

۲- شناخت خدا و پیروی از دستورات او و کسب رضای الهی: وظیفه انسان در برابر خدا مهم ترین محور در سلوک موحدان با ذات باری تعالی تجلی می‌یابد.

خداوند می‌فرماید: «وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ» (نحل: ۸۹) (ما این کتاب را بر تو نازل کردیم که بیانگر همه چیز، و مایه هدایت و رحمت و بشارت برای مسلمانان است).

۷- تلاش در جهت شناخت دین اسلام و پیروی از دستورات دین اسلام: اسلام که آخرین و کامل‌ترین دین است و راه و رسم زندگی صحیح را در خود در بر گرفته و تمامی نیازهای بشر را پاسخ گو بوده و دارای قوانین و مقررات لازم برای زندگی بشر است و پیروی از این دین عامل رستگاری خواهد بود که خداوند می‌فرماید: «وَمَنْ يُتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» (آل عمران/ ۸۵). (هر کس غیر از اسلام دینی اختیار کند هرگز از وی پذیرفته نیست، و او در آخرت از زیانکاران است.) «فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَرِيمُ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ» (الروم/ ۳۰). (پس حق گرایانه روی دل خود را به سوی این دین (دین اسلام) کن همان طریقه و آیین فطری خدا که مردم را بر پایه آن آفریده و سرشته، (و) هرگز تبدیلی در آفرینش (تکوینی) خدا نباشد (و در آیین تشریحی او هم نباید باشد)، این است دین ثابت و استوار، و لکن بیشتر مردم نمی‌دانند). لذا مسلمان باید تلاش نماید که دین اسلام را بشناسد و بر اساس آگاهی و شناخت در زندگی عمل نماید و دستورات دینی را اجرا کند.

۸- انتخاب سبک زندگی متناسب با کرامت الهی: خداوند انسان را آفرید و به او کرامت بخشید و بواسطه این کرامت انسان رنگ خدایی به خود گرفت خدای سبحان، آفرینش و ترکیب انسان را بر اساس کرامت الهی ایجاد نمود. «و لقد کرمنا بنی آدم» (الاسراء/ ۷۰) و انبیاء را که معلمان انسانند، به عنوان کریم یاد کرده و از صحف انبیاء که برنامه‌های دینی را در بردارد، به عنوان صحف مکرمه یاد نموده و اساس دین را هم که تقواست، مایه‌ی کرامت می‌داند. پس خدای اکرم، معلم انسان است. یعنی درسی که به انسان می‌دهد، درس کرامت است (جوادی

بشر است. که برای هر امتی رسولانی از خودشان فرستاد تا راه و رسم درست زندگی کردن را به آنها بیاموزند: «هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ» (الجمعه/ ۲) (اوست خدایی که میان عرب امی (یعنی قومی که خواندن و نوشتن نمی‌دانستند) پیغمبری بزرگوار از همان مردم برانگیخت که بر آنان آیات وحی خدا تلاوت می‌کند و آنها را (از لوث جهل و اخلاق زشت) پاک می‌سازد و شریعت و احکام کتاب سماوی و حکمت الهی می‌آموزد و همانا پیش از این همه در ورطه جهالت و گمراهی آشکار بودند). اطاعت از پیامبران و امامان، و حاکمان صالح، به اذن او انجام می‌گیرد و در حقیقت اطاعت از آنان، اطاعت از خدا است، چنان که می‌فرماید: «مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اطَاعَ اللَّهَ» (نساء/ ۸۰) (سبحانی، ۱۳۷۸).

۵- آزمون و امتحان برای شناخت افراد خوب و بد: بهترین روش برای شناخت افراد خوب و بد و مشخص نمودن افراد نیک و بد از یکدیگر استفاده از روش آزمون است. خداوند با آزمودن افراد در سختی‌ها و مشکلات و گرفتار نمودن آنها به شدايد و مصیبت‌ها افراد را می‌آزماید و آنان که از آزمون الهی سربلند بیرون آیند پاداش الهی دریافت می‌نمایند و در قیامت از رستگارانند. گاهی خداوند سختی‌ها و مصایب را برای جامعه ای فرو می‌فرستد تا آن‌ها را بسنجد و در صورتی که لیاقت داشته باشند، موهبت‌های خاصی به آن ملت یا جامعه می‌دهد (میرعالی، ۱۳۹۱).

۶- لزوم شناخت قرآن و پیروی از دستورات آن: قرآن کتاب تربیت و انسان‌سازی است که برای تکامل فرد و جامعه در جنبه‌های معنوی و مادی نازل شده است، هر چیزی که در تأمین سعادت انسان‌ها سهم دارد، در این کتاب الهی بیان شده است، اگر انجام کاری سبب فراهم نمودن سعادت بشر است، در قرآن آمده و اگر ارتکاب عملی مایه شقاوت بشر می‌شود، پرهیز از آن به صورت دستوری لازم در آن تعبیه شده است (پاکزاد، ۱۳۹۰).

اعمال فرزندش را تحمل می‌کند، و نه فرزند چیزی از کيفر (اعمال) پدرش را به يقين وعده الهی حق است پس مبادا زندگانی دنیا شما را بفریبد، و مبادا (شیطان) فریبکار شما را (به کرم) خدا مغرور سازد).

۱۱- تلاش در جهت کسب رضای الهی: انسان در زندگی باید برای خود راه و روشی را در زندگی برگزیند که با آن بتواند رضای الهی را بدست آورد. و تنها از طریق سعی و تلاش انسان می‌تواند به آن دست یابد: «وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى» (النجم/۳۹) (برای انسان بهره‌ای نیست مگر آنچه تلاش کرده باشد). «لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ...» (البقره/۲۸۶). (خداوند هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کند، هر کس هر کار خیری کسب کرده به سود اوست، و هر کار بدی کسب نموده به زیان اوست...). امام سجاده (ع) فرمود: حق نفست بر تو این است که او را در اطاعت خدا در آوری و حقتش را با زبانت پرداز و حق گوش، چشم، دست، پا و شکم را نیز ادا کنی و در این باره از خدا استمداد جویی (امینی، ۱۳۸۷).

۱۲- جهاد در راه خدا، شناخت معاد و تلاش در جهت رستگاری در آخرت: رسیدن به رستگاری و کسب آخرت مستلزم این است که انسان برای رسیدن به خدا تلاش نماید و در راه او از هیچ کوششی فروگذار نباشد و با جهاد در راه دین خدا برای کسب رضای الهی تلاش نماید.

بر اساس یافته‌های پژوهش در بعد اخلاقی نتایج زیر حاصل می‌گردد:

۱- تعلیم و تعلم و احترام به معلم: تعلیم و تربیت افراد دارای ارزش و اهمیت بسیاری است فرد با آموزش آنچه برای زندگی نیاز دارد فرامی‌گیرد لذا برای انتخاب سبک درست زندگی باید به دنبال فراگیری دانش رفت و دانش را از اهل علم باید آموخت. در حدیثی آمده است که: ای دانش پژوه! دانشمندان را برای دانششان بزرگ دار و ستیزه با آنان را کنار بگذار، و نادانان را به سبب جهلشان کوچک شمار، ولی ایشان را از خود مران؛ بلکه

آملی، ۱۳۸۳، ص ۲۱). و لذا باید بر اساس همین کرامت راه و رسم درست زندگی را بیاموزد و به آن عمل نماید. زندگی که در آن رنگ و بویی الهی وجود داشته باشد انسان را سعادتمند می‌نماید.

۹- تلاش برای کسب حیات طیبه: خداوند انسان را آفرید تا در زندگی به انجام اعمال صالح بپردازد تا در نهایت به حیات طیبه دست یابد: «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً ۗ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ» (النحل/۹۷) (هر کس از مرد و زن کار نیکی به شرط ایمان به خدا به جای آرد ما او را به زندگانی خوش و با سعادت زنده ابد می‌گردانیم و اجری بسیار بهتر از عمل نیکی که می‌کردند به آنان عطا می‌کنیم). و بهترین نمود این عمل صالح عبادت خداوند به نحو شایسته است: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» (الذاریات/۵۶) (و جن و انس را نیافریدم جز برای آنکه مرا پرستند) زندگی در این دنیا زمینه‌ساز زندگی اخروی و دائمی است و انسان باید برای رسیدن به حیات طیبه که در قرآن بدان اشاره شده است تلاش نماید بدین منظور باید سبک زندگی خود را بر اساس موازین دینی برگزیند تا در آخرت به حیات طیبه دست یابد. ۱۰- دنیا شناسی و دوری از دنیا پرستی و شناخت دنیا و تلاش در جهت بهره‌مندی از دنیا برای کسب آخرت: دنیا چهره‌ی فریبنده‌ای دارد که هر بیننده‌ای را محو زیبایی خود می‌نماید و گاه برخی افراد فریب دنیا را خورده و طالب دنیا می‌شوند و این تلاش در جهت کسب دنیا انسان را از توجه به آخرت باز می‌دارد. لذا انسان باید تلاش کند که شناخت کافی از دنیا به دست آورد و از دنیا برای کسب آخرت بهره ببرد. قرآن در موارد متعددی انسان‌ها را به رعایت تقوای الهی فرامی‌خواند چرا که نفس را از پلیدی پاک نگه می‌دارد: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَ أَحْشُوا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَ لَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَ لَا يَغُرَّنَّكُمُ بِاللَّهِ الْعُرُورُ» (لقمان/۳۳). (ای مردم! تقوای الهی پیشه کنید و بترسید از روزی که نه پدر کيفر

میتواند به محقق جهت پژوهش حاضر کمک کننده باشد بنابراین محقق در پژوهش حاضر در نظر دارد که مولفههای سبک زندگی اسلامی ایرانی را در متون اسلامی و در مبانی نظری سند تحول بنیادین مورد بررسی قرار دهد و آنها را با یکدیگر منطبق نماید. رویکرد سند تحول بر تربیت افراد برای رسیدن به حیات طیبه است که بر اساس آیه ۹۷ سوره نحل خداوند به آن اشاره نموده است: «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاتًا طَيِّبَةً...» (النحل/۹۷) (هر کس از مرد و زن کار نیکی به شرط ایمان به خدا به جای آرد ما او را به زندگانی خوش و با سعادت زنده ابد می‌گردانیم ...) سعی بر تربیت افراد جهت رسیدن به حیات طیبه دارد.

در سند تحول بنیادین ارزشهای دینی و فرهنگی در نظر گرفته شده است که باید دانشآموزان بر این اساس تربیت گردند، گزاره‌های ارزشی مندرج در بیانیه‌ی ارزش‌ها، بایدها و نبایدهایی اساسی است که لازم است تمام اجزا و مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی هماهنگ با آنها بوده و همه‌ی سیاست‌گذاران و کارگزاران نظام ملتزم و پای بند به آنها باشند (سند تحول بنیادین، ۱۳۸۹، ص ۱۵).

این ارزش‌ها با الهام از آموزه‌های قرآن و سنت پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت علیهم السلام، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلام حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و سند چشم‌انداز بیست ساله تهیه و تدوین شده است و با مبانی نظری سند ملی آموزش و پرورش (شامل فلسفه‌ی تربیت، فلسفه‌ی تربیت رسمی و عمومی و رهنامه‌ی نظام تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران) سازگار و مستند به مضامین مندرج در آنها می‌باشد (سند تحول بنیادین، ۱۳۸۹، ص ۱۵).

اهداف ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی افراد جامعه متضمن آینده روشن در جامعه اسلامی است که اسلام بر آن حاکم است و افراد از زندگی خود رضایت دارند و در زندگی خود

به خویش نزدیک کن و به ایشان، دانش بیاموز. (حرانی، ۱۳۸۸، ص ۷۷).

۲- قناعت داشتن: امام کاظم(ع) فرمودند: هر که میانه روی کند و قناعت ورزد، نعمت بر او بپاید و هر که بی جا مصرف نماید و زیاده روی کند، نعمتش زوال یابد. (حرانی، ۱۳۸۸، ص ۵۸).

۳- راستگویی: راستگویی فعل اخلاقی است که سرچشمه‌ی نیکی‌هاست پیامبر(ص) فرمودند: ای علی! همواره راستی پیشه کن، و مبادا دروغی بر زبانت رانده شود، و هرگز بر خیانتی دلیری مکن. (حرانی، ۱۳۸۸، ص ۲۱). راستگویی انسان را در مسیر درست قرار میدهد و برای او ارزش و احترام می‌آورد زیرا دیگران به او اعتماد می‌کنند.

۴- امانتداری: در حدیثی از پیامبر(ص) است که فرمودند: امانتداری روزی آورد و خیانت، درویشی. (حرانی، ۱۳۸۸، ص ۲۵). مسلمان باید در امور مادی و هم در امور معنوی امانتدار باشد تا خداوند در برابر این عمل نیک به او پاداش دهد.

۵- شناخت عدالت و احسان و عمل به عدل و احسان به صورت شایسته: عدل و احسان مکمل یکدیگر هستند، عدل و احسان بایستی توأمان و ملازم یکدیگر به کار روند، که هر یک به تنهایی نمی‌تواند کارساز باشد. در مناسبات اجتماعی استفاده صحیح از عدل و احسان منجر به تربیت افراد جامعه می‌گردد برقراری عدالت در اجتماع سبب تربیت افراد و دوری از ظلم و تعدی به حقوق دیگران می‌گردد و استفاده از احسان سبب نزدیکی دلها و برقراری رابطه دوستی و محبت بین افراد اجتماع شده در نتیجه به دوام جوامع کمک می‌کند (صفاری، ۱۳۹۸).

یافته‌های پژوهش در پاسخ به سوال دوم: مولفههای اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران چگونه است؟ از آنجا که این سند بر اساس آموزه‌های اسلامی و فرهنگ ایرانی تدوین گردیده است لذا محتویات این سند

غایت زندگی انسان «قرب الی الله و حرکت به سوی خدا» عنوان شده است، لذا نیل آدمیان به قرب الی الله نیز مستلزم تحقق اختیاری نوعی زندگانی شایسته انسان بر اساس نظام معیار دینی است که "حیات طیبه" نام دارد (فرم‌پینی و همکاران ۱۳۹۷). شان دینی (اعتقادی، عبادی و اخلاقی) بر اساس سند تحول ناظر به این موارد است: خودشناسی، خدانشناسی، ایمان به خداوند متعال و باور به معاد، نبوت و سایر معتقدات دینی، انتخاب آگاهانه و اختیاری دین حق به عنوان آیین زندگی، التزام (عملی) آگاهانه و اختیاری نظام معیار دینی در همه شئون زندگی (تقید اختیاری به احکام و ارزش‌های دینی و اصول و اداب اخلاقی در زندگی روزمره) و تلاش پیوسته برای خودسازی بر اساس نظام معیار دینی (حفظ کرامت و عزت نفس، خویش‌داری و مهار غرائز طبیعی، تعدیل عواطف و تمایلات طبیعی، رعایت آداب و کسب صفات و فضائل اخلاقی و پیش‌گیری از تکوین صفات و ردائل غیر اخلاقی و درمان آن‌ها) (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۹۵).

۲- رسیدن به حیات طیبه با انجام عمل صالح: مهمترین عامل انتقال فرهنگ اسلامی و مسئول آماده‌سازی دانش‌آموزان برای تحقق حیات طیبه در همه ابعاد این است که تربیت یافتگان این نظام شایستگی‌های لازم برای درک و اصلاح مداوم خود و دیگران را بر اساس نظام معیار اسلامی کسب کنند (عزیزی علویجه و همکاران ۱۳۹۸). دستیابی به مراتبی از حیات طیبه، آرمان جامعه بشری است و ارتباط نزدیکی از لحاظ معنایی با جامعه صالح دارد که در سند تحول به عنوان جلوه اجتماعی حیات طیبه معرفی شده است. در جامعه صالح که مظهر تحقق بعد اجتماعی حیات به شمار می‌آید، ارتباط میان اعضای جامعه به ارزش‌های انسانی و اخلاقی، معرفت، محبت و اطاعت از خدا معطوف است (فرم‌پینی و همکاران ۱۳۹۷).

۳- تربیت دینی و اخلاقی دانش‌آموزان: اخلاق فنی است که پیرامون ملکات اخلاقی بحث می‌کند، برای

آرامش خواهند داشت. لذا اهداف تربیت اعتقادی و اخلاقی بر اساس سند تحول بنیادین به شرح زیر است:

۱- پذیرش آزادانه و آگاهانه‌ی دین اسلام (به عنوان آیین زندگی و مبنای نظام معیار) برای تکیه‌ی بر آن، جهت تکوین و تعالی پیوسته‌ی هویت خود در راستای تشکیل جامعه‌ی صالح و پیشرفت مداوم آن؛ (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۵۴).

۲- تلاش مداوم جهت ارتقای ابعاد معنوی وجودی خویش و دیگران از طریق برقراری ارتباط با خداوند (عبادت و تقید به احکام دینی) و دعوت سایرین به دینداری و اخلاق‌مداری؛ (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۵۴).

۳- خودشناسی و دیگر شناسی برای پاسخ‌گویی مسئولانه به نیازها، محدودیت‌ها و پیشرفت ظرفیت‌های وجودی خویش و دیگران از طریق درک و اصلاح موقعیت خود و دیگران بر اساس نظام معیار اسلامی؛ (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۵۴).

۴- تلاش پیوسته برای خودسازی و اصلاح دیگران بر اساس نظام معیار اسلامی از طریق مهار غرایز طبیعی، تعدیل عواطف و تمایلات، تقویت اراده و خویش‌داری، حفظ کرامت و عزت نفس، کسب صفات و فضایل اخلاقی، پیش‌گیری از تکوین صفات و ردائل غیر اخلاقی و امر به معروف و نهی از منکر؛ (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۵۴).

۵- تلاش پیوسته برای حضور موثر و سازنده‌ی دین و اخلاق در تمام ابعاد فردی و اجتماعی زندگی با التزام عملی به نظام معیار اسلامی (تقید عملی به احکام و ارزش‌های اسلامی و رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره). (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۱۵۴).

بر اساس یافته‌های پژوهش در بعد دینی و اخلاقی مستخرج از سند تحول نتایج زیر حاصل می‌گردد:

۱- تعلیم و تربیت برای رسیدن به حیات طیبه: غایت تربیت در سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت ایران که برگرفته از مبانی تعلیم و تربیت اسلامی است در راستای

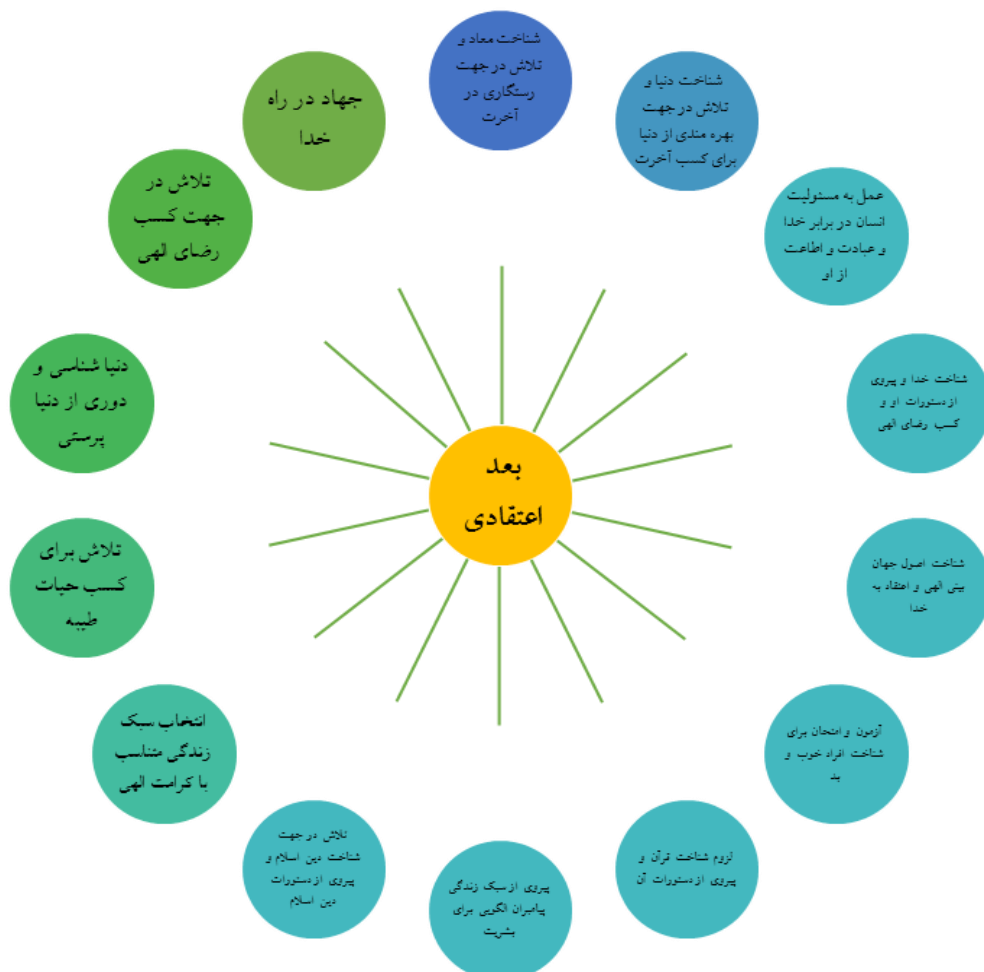
و عظمت و قدرت لایق پرستش بدانند. که این شیوه تربیتی انبیاء الهی برای بشریت است.

یافته‌های پژوهش در پاسخ به سوال سوم: مدل پیشنهادی مولفه‌های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی مستخرج از متون اسلامی و سند تحول بنیادین چیست؟

بر اساس بررسی متون اسلامی و مقالات و پژوهش‌های اسلامی پس از سنتز پژوهی سبک زندگی ایرانی اسلامی در بعد اعتقادی اخلاقی مولفه‌هایی استخراج گردید که بر اساس شکل ۱ و شکل ۲ بیان شده است. همچنین پس از بررسی سند تحول بنیادین و مقالات انجام شده در زمینه‌ی مولفه‌های بعد دینی و اخلاقی این مولفه‌ها در شکل ۳ بیان شده است.

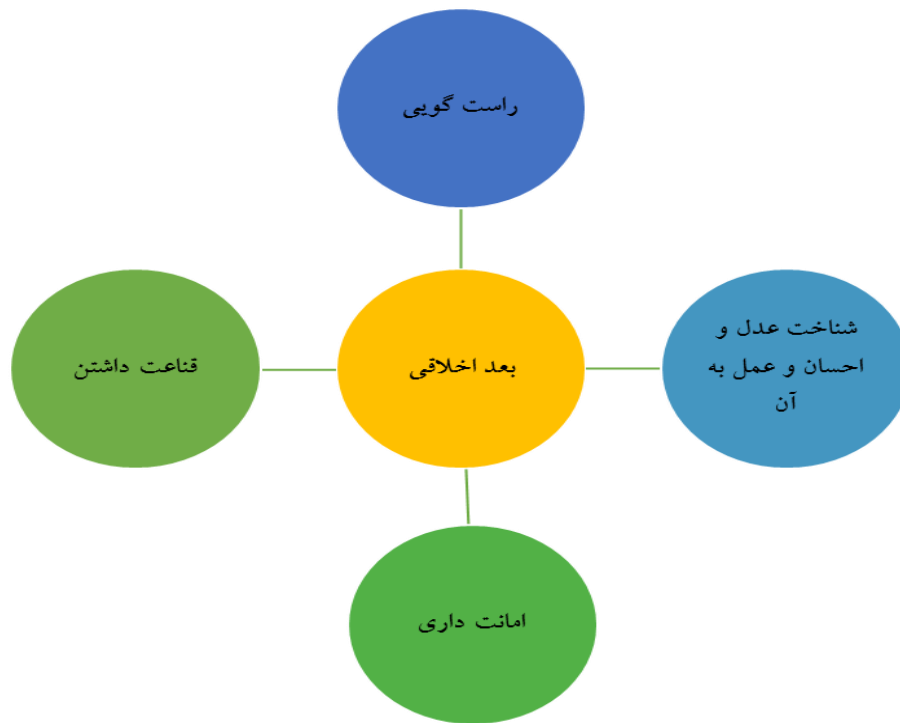
رسیدن به این هدف که فضایل اخلاقی را از رذایل اخلاقی جدا کند تا آدمی بعد از شناسایی آنها خود را از رذایل دور کند و به فضایل بیاراید. تربیت اخلاقی در زبان قرآن با واژه تکیه معرفی میشود. تکیه به «رشد صحیحی که همراه با خیر و برکت باشد توضیح داده شده است» انسانها از طریق تربیت، صاحب شخصیت اخلاقی و آراسته به ملکات میشوند (بیرونی، ۱۳۹۷). یکی از اهداف سند تحول توجه به تربیت افرادی با اخلاق اسلامی است که همه موازین دینی را به خوبی بشناسند و به دستورات و قوانین دین اسلام عمل نمایند.

۴- شناخت خدا و رابطه او با جهان آفرینش: خداوند مبدا و منشا جهان است و حقیقت هستی در ذات خود، همان واجب الوجود است (عزیزی علویچه و همکاران ۱۳۹۸). در نگاه قرآن کریم از جمله وظایف خلیفه خدا بر زمین، شناخت خالق هستی و درک رابطه آن با نظام آفرینش است (ملک محمدی و همکاران ۱۳۹۲). در تربیت دینی توجه به تربیت افرادی با ایمان که خداوند را به عنوان خالق کل هستی بشناسند و او را به سبب بزرگی

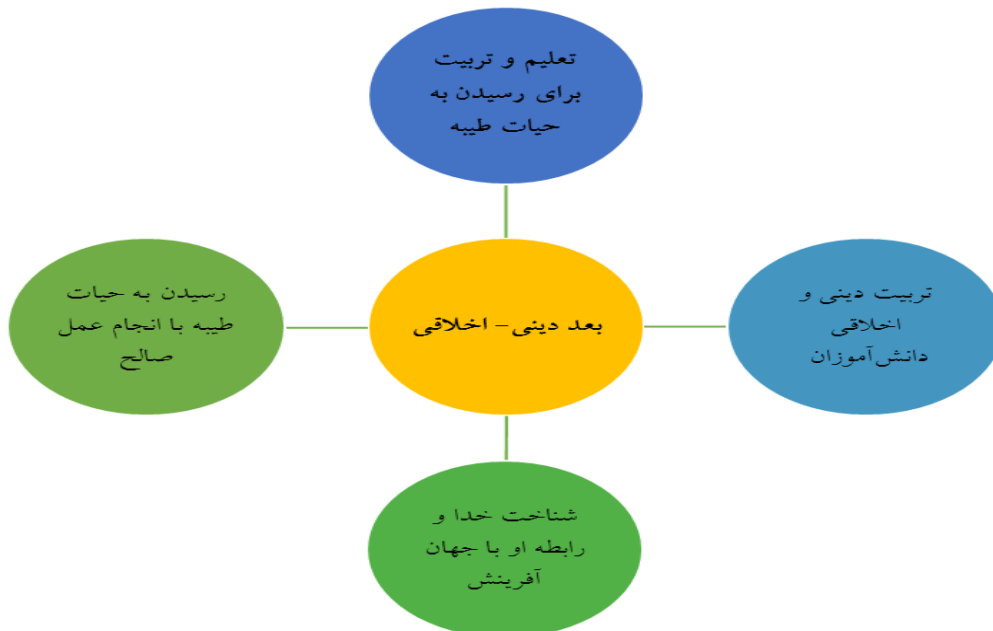
شکل ۱. مولفه‌های بعد اعتقادی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در متون

Figure 1. The components of the belief dimension of the Iranian-Islamic lifestyle in the texts

شکل ۲. مولفه‌های بعد اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در متون

Figure 2. The components of the moral dimension of the Iranian-Islamic lifestyle in the texts

شکل ۳. مولفه‌های بعد اعتقادی- اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در سند تحول بنیادین

Figure 3. The components of the belief-ethical dimension of the Iranian-Islamic lifestyle in the fundamental transformation document

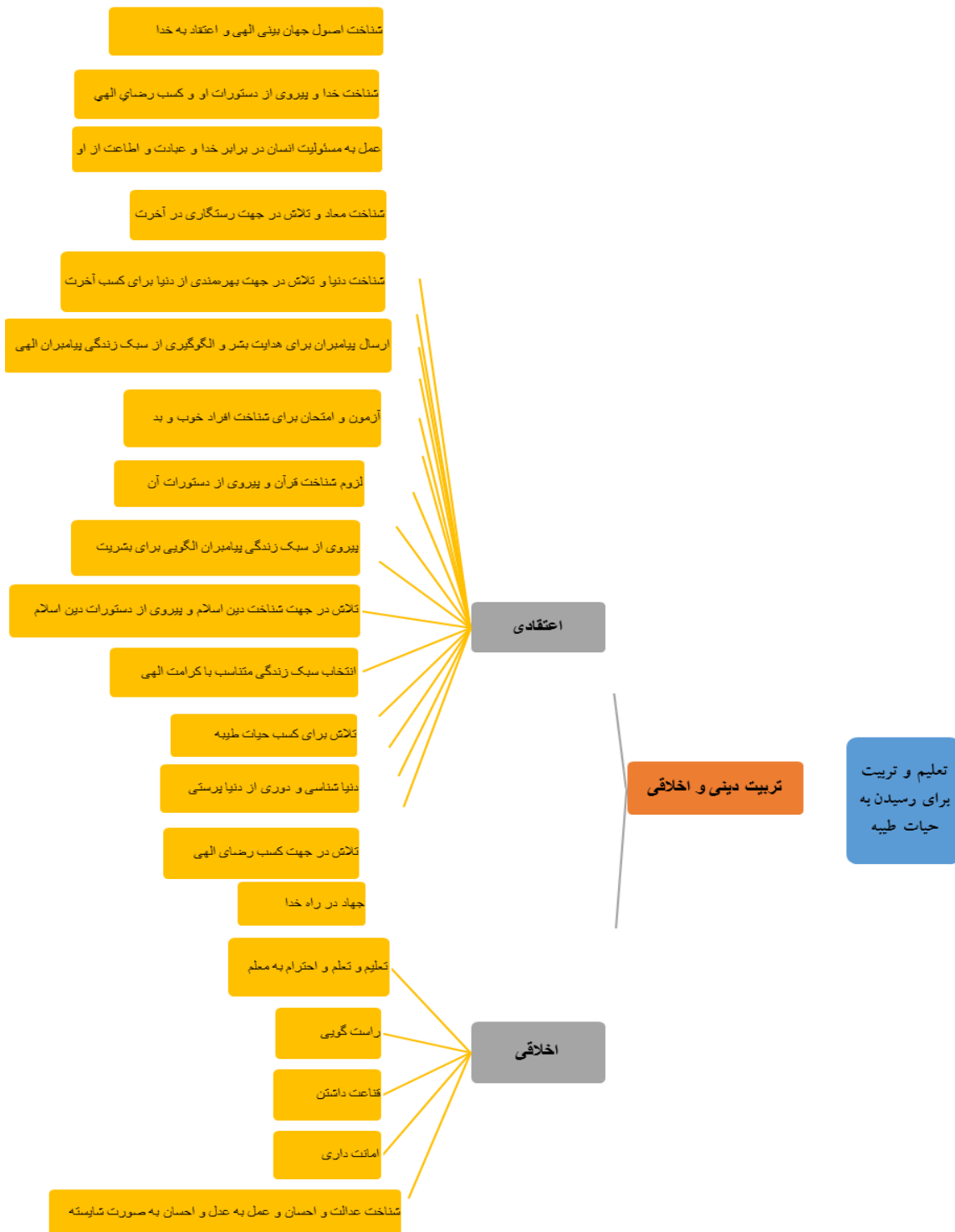
جدول ۱ می باشد. و بر اساس این جدول الگویی حاصل گردید که در شکل ۴ بیان شده است.

از ترکیب یافته‌های حاصل از سوال اول و دوم پژوهش مولفه‌های بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی مستخرج از متون و سند تحول بنیادین به شرح

جدول ۱. ترکیب تمها و مولفه‌های بعد اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی اسلامی مستخرج از متون و سند تحول بنیادین

Table 1. The composition of the themes and components of the religious and moral aspects of the Islamic Iranian lifestyle extracted from the texts and documents of the fundamental transformation

مؤلفه اصلی در سند تحول	سبک زندگی ایرانی- اسلامی در سند تحول بنیادین	مؤلفه اصلی در متون	زندگی ایرانی- اسلامی در متون
دینی و اخلاقی	شناخت خدا و رابطه او با جهان آفرینش	اعتقادی	شناخت اصول جهان بینی الهی و اعتقاد به خدا شناخت خدا و پیروی از دستورات او و کسب رضای الهی عمل به مسئولیت انسان در برابر خدا و عبادت و اطاعت از او شناخت معاد و تلاش در جهت رستگاری در آخرت شناخت دنیا و تلاش در جهت بهره‌مندی از دنیا برای کسب آخرت ارسال پیامبران برای هدایت بشر و الگوگیری از سبک زندگی پیامبران الهی
		اعتقادی	آزمون و امتحان برای شناخت افراد خوب و بد لزوم شناخت قرآن و پیروی از دستورات آن پیروی از سبک زندگی پیامبران الگویی برای بشریت تلاش در جهت شناخت دین اسلام و پیروی از دستورات دین اسلام
		اعتقادی	انتخاب سبک زندگی متناسب با کرامت الهی
دینی و اخلاقی	تربیت دینی و اخلاقی دانش آموزان	اعتقادی	تلاش برای کسب حیات طیبه دنیا شناسی و دوری از دنیا پرستی تلاش در جهت کسب رضای الهی جهاد در راه خدا تعلیم و تعلم و احترام به معلم قناعت داشتن
		اخلاقی	راستگویی امانتداری شناخت عدالت و احسان و عمل به عدل و احسان به صورت شایسته

شکل ۴. الگوی بعد اعتقادی اخلاقی سبک زندگی ایرانی-اسلامی در متون

Figure 4. The model of moral belief dimension of Iranian-Islamic lifestyle in texts

بحث و نتیجه گیری

اسلام آخرین دین و کاملترین دین الهی و حاوی همه دستورات العمل ها و قوانین مورد نیاز برای هدایت و سعادت‌مندی بشر است در سبک زندگی که برگرفته از

دین اسلام باشد همه اعمال و افعال اخلاقی که برای رسیدن به رستگاری و قرب الی الله جود دارد با عنوان اخلاقیات وجود دارد. لذا هر کس در زندگی راه و رسم ایمان به خدا و اطاعت و عبادت از او را در پیش بگیرد

مولفه‌های بعد دینی و اخلاقی عبادتند از: ۱-تعلیم و تربیت برای رسیدن به حیات طیبه، ۲-رسیدن به حیات طیبه با انجام عمل صالح، ۳- تربیت دینی و اخلاقی دانش‌آموزان، ۴- شناخت خدا و رابطه او با جهان آفرینش؛ نتایج حاصل از سوال دوم پژوهش با نتایج پژوهش‌های عزیزی علویجه و همکاران (۱۳۹۸)، فرمهبینی و همکاران (۱۳۹۷)، بیرونی (۱۳۹۷)، ملک محمدی و همکاران (۱۳۹۲) همسو است.

بر اساس یافته‌های حاصل از سوال سوم پژوهش این نتیجه حاصل می‌گردد که آنچه در سند تحول با عنوان ساحت دینی- اخلاقی بیان شده است متناسب با دو بعد اعتقادی و اخلاقی در دین اسلام است و از آنجا که در این سند مبنا بر بومی سازی و تناسب آن با فرهنگ ایرانی است لذا مولفه‌های موجود متناسب با سبک زندگی فاخر ایرانی می‌باشد. و تربیت افراد در بعد اخلاقی و اعتقادی به سبب رسیدن به حیات طیبه و قرب الی الله است. نتیجه گیری کلی پژوهش نشان داد که بکارگیری مولفه های اعتقادی و اخلاقی سبک زندگی ایرانی- اسلامی از الزامات در حوزه آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران می باشد. در بحث محدودیت های پژوهش می بایست بیان نمود که مقاومت در مقابل یادگیری و نداشتن مرجعی به عنوان منبع آموزشی سبک زندگی ایرانی اسلامی و یا الگویی عملیاتی و طرح واره از جمله محدودیت های پژوهش به حساب می آید. همچنین در بحث پیشنهادات پژوهش می بایست بیان نمود که بر اساس ساحت های تربیتی و چرخش تحولی سند تحول بنیادین راهکارهای استفاده از تربیت مغز برای بهینه سازی یادگیری در اولویت های پژوهشی قرار گیرد.

این مقاله برگرفته از رساله خانم اکرم السادات امامی نجف آبادی با استاد راهنمایی دکتر زهره سعادت مند و استاد مشاوره دکتر مریم براتعلی با کد پایان نامه و ثبتی ۱۷۵۴۸۱۲۸۰۳۰۵۰۸۸۱۳۹۸۱۶۲۳۵۴۷۴۷ در سامانه پژوهشیار می باشد.

اخلاقی نیز عمل خواهد کرد زیرا همه‌ی ارزش‌های اخلاقی در دین وجود دارد و خداوند به انجام آن دستور می‌دهد و از آنجا که بر اساس بعد اعتقادی، باید از اوامر الهی اطاعت نمود لذا باید اخلاقی نیز عمل نمود. بر اساس یافته‌های پژوهش در بعد اعتقادی مولفه‌های زیر حاصل می‌گردد: ۱- شناخت اصول جهان بینی الهی و اعتقاد به خدا، ۲- شناخت خدا و پیروی از دستورات او و کسب رضای الهی، ۳- عمل به مسئولیت انسان در برابر خدا و عبادت و اطاعت از او، ۴- ارسال پیامبران برای هدایت بشر و الگوگیری از سبک زندگی پیامبران الهی، ۵- آزمون و امتحان برای شناخت افراد خوب و بد، ۶- لزوم شناخت قرآن و پیروی از دستورات آن، ۷- تلاش در جهت شناخت دین اسلام و پیروی از دستورات دین اسلام، ۸- انتخاب سبک زندگی متناسب با کرامت الهی، ۹- تلاش برای کسب حیات طیبه، ۱۰- دنیا شناسی و دوری از دنیا پرستی و شناخت دنیا و تلاش در جهت بهره‌مندی از دنیا برای کسب آخرت، ۱۱- تلاش در جهت کسب رضای الهی، ۱۲- جهاد در راه خدا، شناخت معاد و تلاش در جهت رستگاری در آخرت. بر اساس یافته‌ها مولفه‌های بعد اخلاقی مستخرج از متون و مقالات عبارتند از: ۱- تعلیم و تعلم و احترام به معلم، ۲- قناعت داشتن، ۳- راستگویی، ۴- امانتداری، ۵- شناخت عدالت و احسان و عمل به عدل و احسان به صورت شایسته. بر اساس نتایج حاصل از سوال اول پژوهش با نتایج پژوهش‌های خارستانی و سیفی (۱۳۹۸)، اشتری‌فرد و همکاران (۱۳۹۷)، بنائیان سفید و همکاران (۱۳۹۴)، یعقوبی و سلطانی (۱۳۹۴)، صادقیان و ترکاشوند (۱۳۹۴)، حقیقتیان و همکاران (۱۳۹۴) و عیوضی (۱۳۸۶) هم خوانی دارد.

ارتباط نزدیک و دوسویه دین و اخلاق سبب گردیده تا در سند تحول بنیادین هر دو با یکدیگر در یک ساحت قرار بگیرند و تعلیم و تربیتی که مد نظر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است با عنوان تربیت دینی اخلاقی شکل بگیرد. بر اساس اهداف تربیتی این ساحت

Pakzad A. 2018. An analytical study of some educational methods in the Quran. *Marafet magazine*, 20th year, 160: 13-32. [in Persian]. <http://marifat.nashriyat.ir/node/2316>

Mansour Haqidian, Hamid Mahmoudian, Amena Firouzabadi. 2014. Sociological study of Iranian-Islamic lifestyle among the youth of Kerman city. *Iranian Journal of Social Development Studies*, 7(4): 119-105[in Persian]. <https://lib.eshia.ir/10892/1/0>.

Javadi Ameli 2013. Dignity in the Qur'an, Tehran: Raja Cultural Publishing Center, 240 pages. [in Persian]. <https://www.gisoom.com/book/11241150>.

Harani Abu Muhammad. 1388. Tohf al-Aqool on Aal Rasool (pbuh), translation: Mohammad Mahdi Sazendagi, *Qom: Navid Islam*, 848 pages. [in Persian]. URL: <http://safinahmagazine.ir/article-1-77-fa.html>

Kharstani Ismail, Seifi Fatemeh. 2018. The position of the family in the Islamic lifestyle and the creation of a good life from the perspective of the Holy Qur'an, *Specialized Quarterly Journal of Qur'an and Hadith Studies, Safina*, 64: 120-89. [in Persian] http://fpq.bou.ac.ir/article_21920.html.

Soltani Yasser 2015. The possibility of knowing God with intellectual knowledge from the perspective of the Quranic verses, *Farhang Research*, 23: 76-53. [in Persian].

Sharifi Ahmad Hossein. 2013. Lifestyle as an indicator for the level of faith, *Quarterly Journal of Cultural and Social Knowledge*, 3(3): 49-62. [in Persian]. <http://ensani.ir/fa/article/322432/>.

Shams Najafabadi Parvaneh, Velayati Najafabadi Masoumeh, Rabbani Ahmed, Laghati Najafabadi Elaha. 2012. Examining the difference in the nature of lifestyle from the perspective of the West

References

Azarbajani Masoud, Faizi Mojtaba. 2013. Lifestyle from the perspective of Allama Tabatabai. *Marafet magazine*, year 23, 202: 49-31[in Persian].

Amini Ibrahim. 2017. Islam and education. Qom: Islamic Propaganda Office, 560 pages. [in Persian].

Ashtrifard Hossein, Salehi Amiri Seyed Reza, Shahriari Mohammad Reza. 2017. Designing the Iranian-Islamic lifestyle of the citizens of Tehran. *Law and security research paper*, 11(1): 157-184. [in Persian].

Azazi Mehri, Noorian Mohammad, Khosravi Babadi Ali Akbar, Norouzi Dariush. 2017. Synthesis research in comparative studies of teacher training systems in Iran and the world. *Bi-quarterly Journal of Theory and Practice in Curriculum*, Year 6, 11: 104-67. [in Persian]. <https://cstp.khu.ac.ir/article-1-2772-fa.html>.

Baniyan Sefid Mohammad, Yar Mohammadian Mohammad Hossein, Keshti Arai Narges, Aghapour Seyed Mehdi. 2014. Conceptual analysis of Iranian Islamic lifestyle from the perspective of Supreme Leader in the mirror of verses and traditions. *Journal of Cultural Management*, 9(30): 59-90. [in Persian]. https://jcm.srbiau.ac.ir/article_10158.html.

Baruni Kashani is satisfied. 2017. Identifying the components of moral education of students: Establishing correspondence between theories of character education and Islamic education approach, two scientific-promotional *quarterly journals of educational sciences from the perspective of Islam*, 6th year, 11: 111-128. [in Persian]. <https://www.sid.ir/paper/257830/fa>

- Tayyaba in the document of fundamental transformation and explaining the strategies for its realization in education, *Journal of Research in Education and Training*, 27th year, 42: 104-79. [in Persian]. <http://ensani.ir/fa/article/410283/>.
- Flick oh 2014. An income on qualitative research. Translated by Hadi Jalili, 8th edition, Tehran: *Ney Publishing*, 492 pages. [in Persian]. <https://nashreney.com/product/>.
- Theoretical foundations of the fundamental transformation in the public formal education system of the Islamic Republic of Iran. December 2013. Secretariat of the Supreme Council of Education, Ministry of Education and the *Supreme Council of Cultural Revolution*, 450 pages. [in Persian]. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiSnqG3vPeBAXU-g_0HHXQCBXEQFnoECAkQAQ&url.
- Malek Mohammadi Narjes, Najar zadegan Fathullah, Masoom Begi Hossein. 2013. Exploring the relationship between God and the universe from the perspective of the Qur'an and its role in promoting environmental ethics, *Islamic lifestyle magazine with a focus on health*, 1st year, 3: 68-63. [in Persian]. <https://www.magiran.com/paper/1204130/>.
- Miraali Maryam. 2001. Divine Exam, *Islamic Studies Journal*, No. 52. [in Persian]. <http://ensani.ir/fa/article/journal-number/24954>.
- Yaqoubi Javad, Soltani Abbas Ali. 2014. Pathology of Iranian lifestyle and design of heavenly life model. *Journal of Islamic Social Research*, 21st year, 4: 187-213. [in Persian]. <https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1065940.html>.
- and Islam and the lifestyle charter from the perspective of Imam Sadiq (AS), *the National Conference on the Lifestyle of Imam Jafar Sadiq (AS)*[in Persian]. http://www.khuisf.ac.ir/ShowPage.aspx?page_ =article&lang=1&tempname=Template46&sub=87&PageID=494&PageIDF=74.
- Sadeghian Saeeda, Tarkashund Ehsan. 2014. Achieving a moral lifestyle in contemporary society, the second international congress of religious thought and research. *Imam Juma Mohammad Reza, Shams Mohsen*. [in Persian]. <https://www.sid.ir/paper/823870/fa>
- Fatmeh Safari 2018. The educational implications of justice and benevolence from the perspective of Khawaja Nasir and Saadi in order to provide an educational model, doctoral thesis in the field of philosophy of education, Faculty of Educational Sciences and Psychology, *Islamic Azad University of Isfahan (Khorasgan.)* [in Persian]. <https://www.sid.ir/paper/471248/fa>
- Azizi Alavija Afsana, Imam Juma Mohammad Reza, Shams Mohsen. 2018. Examining the ontological beliefs of the fourth grade students and the textbooks of Heaven's Gifts based on the basic components of ontology in the fundamental transformation document, *biannual scientific journal of ontological research*, 8th year, 16: 258-231. [in Persian]. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23453761.1398.8.16.12.8>.
- Ayauzhi Mohammad Rahim. 2016. Islamic culture: concepts, characteristics and principles. *Zamaneh Magazine*, 58: 18-28. [in Persian]. <http://ensani.ir/fa/article/11264/>.
- Farahini Farahani Mohsen, Hosseinai Fatemeh, Ahmadabadi Arani Najmeh. 2016. Investigating the place of Hayat